

Iz sveta tišine

Prvi mednarodni kongres oglušelih v odrasli dobi
Prehod mladih s posebnimi potrebami iz šole na trg dela
Prednovoletna druženja
Športnik gluhih leta 2013

Obvestilo uredniškega odbora

Pred vami je januaraska številka glasila Iz sveta tišine, v kateri boste našli veliko zanimivega in raznovrstnega branja. Leto 2013 je za nami in upamo, da boste tudi v novem letu z veseljem prebirali naš časopis. Tokratno številko posvečamo aktualnim dogodkom ob zaključku leta ter drugim zanimivostim. Z željo, da bi nam še naprej z enako vnemo pošiljali svoje prispevke, se vam iskreno zahvaljujemo ter vam želimo prijetno in zanimivo branje.

Če bi želeli tudi sami napisati kakšen prispevek, ste pristrčno vabljeni, da ga pošljete po elektronski pošti ali na naslov Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, s **prispisom 'za IST'**.

Če se vam zdi naše glasilo zanimivo in ga želite prejemati, vas vabimo, da nam na naslov Zveze ali po elektronski pošti sporočite svoje ime, priimek ter naslov, da vas uvrstimo med njegove prejemnike.

Ne pozabite tudi na spletno glasilo IST, ki je dosegljivo na spletni strani www.zveza-gns.si.

Še vedno velja vabilo za dejavno sodelovanje pri ustvarjanju našega skupnega glasila Iz sveta tišine. Svoje prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov urednistvo.ist@zveza-gns.si.

Uredništvo

Izdajo in tisk glasila sofinancirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO) ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Stališča Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ne izražajo stališč FIHO.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

Pošiljanje pisnega in slikovnega gradiva za glasilo IST

V uredništvo prihajajo različne vrste datotek in fotografij za objavo. Radi bi vas vnovič spomnili na že napisana navodila, kako in v kakšni obliki je treba pripraviti in poslati datoteke. Le ob upoštevanju navodil bomo lahko zagotovili kakovost našega tiskanega medija.

BESEDILNE DATOTEKE

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnil, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

SLIKOVNE PRILOGE

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije potrebno upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije narejene s fotoaparatom, izberite nastavitve kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304).

Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavitve kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu jpg. Če nimate kakovostnega optičnega čitalca, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB. Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument! Ko boste besedilo v Wordu poslali po elektronski pošti, zraven pripnite še fotografije v formatu jpg. Če poslane fotografije in besedila ne bodo ustrezala navodilom, bomo članke prisiljeni zavrniti oziroma jih objaviti brez fotografij.

Uredništvo

IZDAJATELJ: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, Ljubljana, telefon: 01/500 15 00, telefaks: 01/500 15 22 SPLETNA STRAN: www.zveza-gns.si UREDNIK: Adem Jahjefendić, urednistvo.ist@zveza-gns.si UREDNIŠKI ODBOR: Franci Mulej, Boris Horvat, Franc Forštner, Aleksandra Rijavec Škerl, Nataša Kordiš LEKTORICA: Barbara Perc OBLIKOVANJE: Nina Orešnik TISK: Farba, grafične storitve d. o. o. Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. V posameznih primerih mnenja posameznikov ne izražajo obvezno tudi mnenja ZDGNS. Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo. Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Fotografija na naslovnici: Športnik leta 2013 **Foto:** Jan Orešnik

Leto 2013 smo uspešno pripeljali do konca. Bilo je delovno, prizadevno, pa tudi slavnostno. Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je uresničila vseh enajst posebnih socialnih programov ter poleg številnih kulturnih in športnih dogodkov skupaj z Društvom gluhih in naglušnih Severne Primorske pripravila slavnostno akademijo ob mednarodnem dnevu gluhih. Kulturniki so nas razveseljevali z gledališkimi in filmskimi predstavami, športniki pa so bili uspešni na domačih in mednarodnih tekmovanjih.

Za glasilo Iz sveta tišine je lani pisalo več kot sedemdeset avtorjev, tako strokovnih delavcev Zveze in društev kot članov društev in različnih posameznikov. Vsem se pristrčno zahvaljujem za izvrstno opravljeno delo in vas tudi letos vabim k aktivnemu sooblikovanju glasila.

Izhajanje glasila Iz sveta tišine s svojima letnima razpisoma omogočata Fundacija za financiranje in-

validskih in humanitarnih organizacij ter Ministrstvo za kulturo. Brez njune podpore in financiranja, bi bile osebe z okvaro sluha prikrajšane za veliko pomembnih informacij. Zahvaljujemo se jima za podporo in upamo, da bomo še naprej dobro sodelovali.

Tudi letos vas bomo obveščali o aktualnih dogodkih s področja gluhotе in naglušnosti, dosežkih naših športnikov, kulturnikov, posameznikov in društev. Vse, ki bi želeli skupaj z nami ustvarjati vsebino, pa vabimo, da se nam pridružite in s svojimi prispevki ter fotografijami popestrite naše glasilo.

V tokratni številki lahko med drugim preberete, kako so v nekaterih društvih razveselili najmlajše, o ustvarjalnih delavnicah in različnih predavanjih. Želim vam prijetno branje.

S sekretarjeve mize

»Novih ozemelj ni mogoče odkriti, ne da bi za dalj časa izgubili obalo izpred oči.«

Andre Gide.

Približno tako se bomo vsi skupaj podali v leto 2014, kjer nas čaka precej neznank.

Upravni odbor Zveze

Ob zaključku leta smo sklicali zadnjo sejo upravnega odbora Zveze. Ker smo leto zaključili brez sredstev za naložbe in z rebalansom sredstev Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, nižje, kot smo načrtovali, bo potrebno zelo previdno slediti porabi sredstev za izvajanje

Zadnja seja upravnega odbora

posebnih socialnih programov. Seji je sledilo prednovoletno srečanje strokovnih sodelavcev, predsednikov ter nekaterih zunanjih sodelavcev. Na njem smo med drugim razglasili športnike leta gluhih in naglušnih ter na poseben način izpostavili društva, ki so v letu 2013 praznovala obletnico delovanja. Izkazali smo zahvalo Zlati Crljenko za priznanje, ki ga je za delo na področju socialnega varstva prejela s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ter Gorazdu Orešniku, ki se je z mesecem decembrom uradno upokojil.

Športna ekipa leta 2013

Razpis Ministrstva za kulturo

Vsako leto kandidiramo za posebna sredstva Ministrstva za kulturo za programe informativne dejavnosti. Omenjenih sredstev je v primerjavi z letom 2013 manj, kar predstavlja velik pritisk na Zvezo, saj bomo morali ob že vnaprej znanem znižanju sredstev Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij pozorno premisliti, kako jih razdeliti. Čaka nas tudi odločitev ministrstva, v kakšnem znesku bodo sofinancirali naše programe.

Sprejem predstavnikov invalidskih organizacij

V okviru mednarodnega dneva invalidov so predsednik republike Borut Pahor, predsednica Vlade mag. Alenka Bratušek in predsednik Državnega zbora Janko Veber sprejeli predstavnike invalidskih organizacij, ki delujejo na državni ravni. Sprejema smo se udeležili tudi predstavniki Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije. S tremi predsedniki, ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anjo Kopač Mrak ter varuhinjo človekovih pravic Vlasto Nussdorfer so potekali tudi številni neformalni pogovori. Nadejamo se, da bodo obrodili konkretne sadove, predvsem v povezavi z Zakonom o izenačevanju možnosti invalidov in drugimi predpisi.

Sprejem pri varuhinji človekovih pravic

Ob mednarodnem dnevu človekovih pravic smo se udeležili sprejema pri varuhinji človekovih pravic. Z uradom dobro sodelujemo ter z njegove strani zaznavamo veliko skrb in podporo. Želimo pa si, da bi to podporo začutili tudi s strani tistih, ki zakone pišejo in sprejemajo.

Donacija podjetja RT-TRI

Podjetju RT-TRI se zahvaljujemo za podarjena sredstva, ki so jih zbrali z nakupi baterij, odbor naglušnih pa jih je namenil za nakup posebnih tehničnih pripomočkov za premagovanje komunikacijskih ovir pri študiju za dva študenta. Donacijo sta jima izročila predsednica odbora naglušnih in podpredsednica Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Darja Pajk ter predsednik Zveze Mladen Veršič. Prepričani smo, da bodo podarjena sredstva študentoma pomagala pri nadaljnjem študiju.

Podelitev donacije

Obisk predstavnikov Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije sta obiskala direktor in ravnateljica Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana Boris Černilec in Katja Kranjc ter si ogledala naše prostore. Predstavili smo jima izvajanje posebnih socialnih programov ter se pogovorili o medsebojnem sodelovanju. V preteklem letu smo našli veliko skupnih točk. Želimo si, da bi s sodelovanjem nadaljevali in ga nadgradili.

Okrogla miza o neskladju Pravidnika o dodatni strokovni pomoči z Zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami ter z Zakonom o uporabi slovenskega znakovnega jezika

Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami v 30. členu določa, da se gluhih in naglušnih, ki se sporazumevajo v slovenskem znakovnem jeziku in so usmerjeni v programe iz 5. člena omenjenega zakona, na podlagi zahteve v odločbi iz prvega odstavka tega člena prizna tudi pravica do tolmača slovenskega znakovnega jezika.

Na podlagi 9. in 10. člena omenjenega zakona je minister za izobraževanje, znanost in šport sprejel Pravilnik o dodatni strokovni in fizični pomoči za otroke s posebnimi potrebami, ki v 8. členu določa, da se gluhih in naglušnih otrokom, ki se sporazumevajo v slovenskem znakovnem jeziku in so usmerjeni v izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, na podlagi strokovnega mnenja z odločbo o usmeritvi prizna tudi pravica do tolmača slovenskega znakovnega jezika v okviru dodatne strokovne pomoči za premagovanje primanjkljajev, ovir oziroma motenj.

Tako zapisana rešitev pravico do tolmača slovenskega znakovnega jezika omogoča le otrokom, ki so usmerjeni v izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo,

kar je v nasprotju s četrto točko 30. člena Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, poleg tega pa časovno omejuje obseg dodatne strokovne pomoči, ki lahko obsega največ pet ur tedensko, od tega pa mora biti vsaj ena ura svetovalna storitev.

Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana, Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije ter Zavod Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik smo na pristojno ministrstvo v zvezi s sprejetim pravilnikom posredovali pripombe, v katerih smo opozorili na neskladje Pravidnika o dodatni strokovni pomoči z Zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami ter z Zakonom o uporabi slovenskega znakovnega jezika, ki med drugim določa pogoje za tolmače slovenskega znakovnega jezika.

Ker na pristojnem ministrstvu pripravljajo novelo Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, ki bo zaživela prihodnje šolsko leto, so nas pozvali, naj pripravimo predlog celovitih strokovnih podlag za sporazumevanje gluhih v večinskih šolah. S tem namenom je Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik organiziralo okroglo mizo o omenjeni problematiki ter k sodelovanju povabilo predstavnike Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Zavoda Republike Slovenije za šolstvo, Centra za poklicno izobraževanje, Centra za korekcijo sluha in govora Portorož, Centra za sluh in govor Maribor, Pedagoške fakultete v Ljubljani, Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana ter Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije. Kljub temu da se predstavniki Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport srečanja niso udeležili, se je stroka poenotila in sprejela določene sklepe, ki jim jih bomo posredovali.

Združenju tolmačev za slovenski znakovni jezik se zahvaljujemo za dobro organizirano srečanje ter prizadevanja za poenotenje stroke.

Novosti na področju socialnega varstva

Sodelovali smo na posvetu Socialne zbornice Slovenije na temo novosti v zakonodaji na področju socialnega varstva, na katerem so predstavniki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti predstavili novosti sprejete socialne zakonodaje, predvidene spremembe zakonodaje v letu 2014 in novo finančno perspektivo. Večina sprememb bo začela veljati s 1. januarjem 2014, nekatere pa s 1. septembrom 2014. Na posvetu smo se seznanili tudi z možnostmi črpanja sredstev iz strukturnih skladov Evropske unije. Splošna končna ocena je, da nas čaka veliko izzivov in preizkušenj.

Žalna slovesnost v spomin na Nelsona Mandelo

Decembra lani je v Johannesburgu potekala žalna slovesnost v spomin na pokojnega južnoafriškega predsednika Nelsona Mandelo. Svetovna zveza gluhih, Svetovna zveza tolmačev znakovnega jezika ter Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije smo izrazili zaskrbljenost nad neprimerno kakovostjo tolmačenja v znakovni jezik na omenjenem dogodku. Mnogi gluhi gledalci, ki so slovesnost spremljali po televiziji, so bili razočarani nad neustreznim tolmačenjem v znakovni jezik, čeprav je bil dogodek organiziran na najvišji ravni. Člani številnih mednarodnih organizacij gluhih in združenj tolmačev so opozorili, da uradni tolmač ni poznal južnoafriškega znakovnega jezika in njegove kretnje, obrazna mimika in telesni gibi pa niso izražali tega, kar so povedali govorniki.

Svetovna zveza gluhih, Svetovna zveza tolmačev znakovnega jezika ter Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije želimo ob tem poudariti, kako pomembna je ustrezna kakovost tolmačenja v znakovni jezik na kateremkoli javnem dogodku ali prireditvi. Prav tako so organizatorji dogodka dolžni zagotoviti ustrezen dostop do informacij za gluhe osebe.

Enaindvajseti člen Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov določa, da imajo gluhe osebe pravico do izbire oblike komuniciranja, države pogodbenice pa jim morajo priznati in v uradnih postopkih zagotoviti uporabo znakovnih jezikov ter vse druge dostopne oblike komunikacije po njihovi izbiri. V istem členu je zapisano, da morajo države pogodbenice sprejeti vse ustrezne ukrepe za zagotovitev prepoznavanja in spodbujanja uporabe znakovnih jezikov. Deveti člen omenjene konvencije hkrati določa, da morajo države pogodbenice sprejeti ustrezne ukrepe, s katerimi invalidnim osebam omogočijo enakovreden dostop do informacij in komunikacij. To pa pomeni tudi strokovno usposobljene in kakovostne tolmače znakovnega jezika, ki poznajo nacionalni znakovni jezik in kulturo gluhih.

Sklep Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij za leto 2014

Ob koncu leta se je sestal svet Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij ter sprejel sklep za leto 2014. Ko nam bo sklep pisno posredovan, bomo z njim seznanili vsa društva in pristopili k uresničevanju načrtov za leto 2014.

Matjaž Juhart

Prvi mednarodni kongres oglušelih v odrasli dobi

Marca bo nizozemska fundacija oglušelih v odrasli dobi praznovala 25-letnico delovanja. Obeležili jo bodo z mednarodnim kongresom, ki bo v mestu Egmond aan Zee potekal med 27. in 29. marcem. Poudarek kongresa bo na ozaveščanju in opozarjanju javnosti na težave in potrebe oglušelih oseb.

Fundacija deluje predvsem v korist naglušnih in gluhih oseb, ki so sluh izgubile v odrasli dobi. V svojem programu posebej poudarjajo, kako travmatična izkušnja je nenadna ali v razmeroma kratkem času pridobljena izguba sluha in kako močno vpliva na celostno življenje posameznika. Način življenja, ki je bil sliščim osebam do nedavnega sam po sebi umeven, se z izgubo sluha korenito spremeni, za odpravo novonastalih komunikacijskih težav pa je potrebno veliko volje in prilagajanja. Prav zato je psihosocialnemu stanju posameznika, ki se sooča z novonastalo situacijo, potrebno posvetiti posebno pozornost.

Fundacija podpira interese pozno oglušelih oseb, spodbuja stike med člani, opozarja na različne možnosti, ki so na voljo, zagotavlja informacije ter nudi ustrezno podporo in usmeritve za delovanje.

Po statističnih podatkih je na Nizozemskem okoli devet tisoč oseb, ki so se v razmeroma kratkem času

soočile z okvaro sluha v odrasli dobi. Glede na raziskave skoraj vsakdo pozna koga, ki se srečuje z okvaro sluha. Kljub temu je nenadna izguba sluha za večino ljudi še vedno velika neznanka. Ljudje niso ozaveščeni, da se izguba sluha kot posledica različnih obolenj (meningitisa, možganskega tumorja) lahko pojavi v različnih življenjskih obdobjih ter predvsem kot posledica različnih nesreč in poškodb. Vzrok nenadne okvare sluha pa pogosto ni znan.

Obseg dejavnosti fundacije se širi, saj vedno več oseb z nenadno izgubo sluha v njej išče informacije in se vanjo tudi včlani. Poleg rednih programov v prihodnjih letih načrtujejo tudi delovanje v smislu spodbujanja raziskav, ki bi bile koristne za osebe z okvaro sluha.

Prvi mednarodni kongres oglušelih v odrasli dobi bo organiziran tudi z namenom opozarjanja na težave, s katerimi se srečuje naglušna populacija, predvsem tisti, ki so oglušeli v odrasli dobi. Kongres je eden od načinov za preprečevanje umika in izolacije pozno oglušelih oseb.

Povzela Darja Pajk

Vir: www.stichtingplotsdoven.nl

Matej Krajnc – pesnik, pisatelj, kantavtor, prevajalec in publicist

Umetnost je zrcalo družbe

Čeprav je Matej že vrsto let del slovenske umetniške in kulturne sfere, je dokaj neopazen, žal marsikdaj celo neviden, saj je danes skorajda sleherni umetnik nekako prisiljen ostajati na obrobju. Eksistencialnem in družbenem. Vendar povsem nezasluženo, saj vsak pravi umetnik brezkompromisno sledi sebi, hkrati pa zmore kritično ovrednotiti čas in prostor svojega ustvarjanja. Zato tudi ima kaj povedati. V času materializma, potrošništva in površinske neiskrenosti je še toliko pomembneje ceniti redke izjeme, kakršen je Matej. Jih budno spremljati in jih spodbujati. K ustvarjanju, čutenju in delovanju.

Diplomiral si iz primerjalne književnosti in literarne teorije, vendar pa ima poleg literature tudi glasba posebno mesto v tvojem življenju. Zdi se celo, da si se tudi kot prevajalec dokaj omejil na prevode antologij kantavtorjev in rock pesnikov.

Glasba je prisotna ves čas, saj me je spremljala že od malih nog in nikoli ni šla stran. Z njo sem se povezoval že med študijem, saj so nas učili, da je primerjalna književnost interdisciplinarna panoga, ki se povezuje z drugimi področji človeškega ustvarjanja. Nekoč so bili v stari Grčiji ples, literatura in glasba neločljivi, a so se na neki točki odcepili. Začeli so se postavljati elitni krogi, glasba je začela veljati za nekaj manjvrednega, za takšne pa še posebej veljajo kantavtorji in izvajalci pop glasbe. Sam sem diplomiral iz prevajanja rockovskih pesnikov, kar bi bil pred določenim številom let in s kakšnim drugim mentorjem zelo težak podvig. Pri nas smo glede tega precej zaprti, čeprav se odpira, v svetu pa je že povsem logično, da Boba Dylana ali Leonarda Cohena na fakultetah obravnavajo kot enakovrednega denimo Williamu Shakespearu. In morda je na prvi pogled res videti, kot da sem se omejil na prevode rocka in kantavtorjev, vendar vsaj toliko ali še več prevajam to ali ono klasično poezijo. Prevedel sem zahtevni antologiji dveh klasičnih angleških pesnikov, Alexandra Popa in Samuela Taylorja Coleridgea, revialno in v antologiji-

jah pa objavil še cel kup prevodov raznih pesnikov in verznihih tekstov, od antičnih do angleških, francoskih, italijanskih, španskih, hrvaških in drugih. Tega je, če seštejemo, več kot kantavtorjev. Deset let sem se profesionalno ukvarjal tudi s tehničnim prevajanjem. Res pa je, da mi poezija rockerjev in kantavtorjev leži, saj v sodobni poeziji redko najdem kaj takega, kar bi me res premaknilo.

Kot glasbenik si sodeloval z več skupinami, a vendar največ nastopaš sam. Se ti zdi, da te drugi glasbeniki omejujejo in ti je zato ljubše, kadar si sam?

Kakor kdaj, res pa je, da sem najraje sam, ker potem lahko delam, kar mi paše. In to je tudi definicija kantavtorstva. Delaš, kar želiš, ni ti treba slediti točno določenemu ritmu, strukturi pesmi, vse to lahko prilagajaš sproti. V skupini obstajajo neka pravila, ki se jih moraš držati, saj sicer vse skupaj razpade. Tovrstna disciplina je včasih v redu, vendar pa je meni osebno večinoma ljubša ta neka t. i. solistična anarhija, kjer lahko počnem, kar mi je volja. Vsekakor je zanimivo sodelovati z različnimi skupinami, tudi sam sem sodeloval z mnogimi, saj dobiš različne vidike in se veliko naučiš. Vsaka vaja ti nekaj da, je nekaj novega, zato je zanimivo in tudi dobro, če imam včasih v ozadju neko zasedbo.

Tudi kot publicist in prevajalec si vezan na glasbo. Na Radiu Študent si imel svojo oddajo Čudovita leta rokenrola o zgodovini popularne glasbe, sicer pa pišeš za reviji Glasna (nekoč Muska) in Odzven ter knjige o glasbi (nazadnje je izšla Ciganska kri: glasba Ota Pestnerja). Mar skušaš širiti kulturo, ki je zaznamovala glasbeno zgodovino?

To delam predvsem zato ker mi je všeč. Če bi delal le zato da bi izobraževal tiste, ki o tem ne želijo ničesar slišati, to ne bi imelo nobenega smisla. Je pa dobro, da to znanje in to zavest na nek zelo nevsiljiv način podajam naprej. Zdi se mi namreč zelo pomembno, da se ljudje zavedajo, od kod vse skupaj prihaja. Danes namreč pri mladih večkrat opazim, da mislijo, da se je zgodovina začela z Mariah Carey ali Lady Gaga. Zgodovina glasbe je zelo zanimiva, bodisi popularne bodisi klasične. Ko sam o tem in onem nekaj napišem, obstaja možnost, da to še kdo prebere, da ga začne zanimati, in če nekaj malega ve, bi si morda želel izvedeti še več. Sam strokovne knjige berem iz istega razloga.

Eno zanimivejših dejstev je tudi, da si svojemu prvemu romanu Radoslav dodal ploščo z glasbo iz romana. Na kakšen način je roman s tem pridobil na vrednosti?

Dobil je povsem drugo dimenzijo. Takrat sem to idejo predlagal Založbi Ved, s katero sem leta 2005 začel sodelovati, in zdela se jim je zanimiva, tako da smo romanu dodali tudi ploščo, kar se je menda v Sloveniji zgodilo prvič. Danes tudi druge založbe otroškim knjigam ali poeziji prilagajajo plošče. Prvi, ki je to storil v jugoslovanskem prostoru, pa je bil Đorđe Balašević. On me je tudi navdahnil, saj mi verjetno kaj takega nikoli ne bi padlo na pamet, če ga ne bi poslušal. V osemdesetih je naredil ploščo z glasbo iz romana, ki ga je napisal, in to se mi je zdelo super, saj je tako romanu kot plošči dodal neko drugo dimenzijo. V pesmih na plošči, ki so bile nav-

dahnjene z romanom, si lahko našel nadgradnjo tega, o čemer je igral in pripovedoval. Pri mojem romanu pa gre za podobno stvar. Takrat je bilo to pri nas inovacija in roman je bil zaradi plošče precej odmeven. Zdi se mi, da nekdo, ki bere roman in zraven posluša ploščo, dobi nek nov kontekst. Ker pa se mi je zdelo zanimivo, sem to počel tudi pozneje. Pravzaprav to dimenzijo nekako vedno nosim s seboj in ob prozi samodejno vzporedno pišem tudi pesmi. Romana sploh ne morem več pisati, ne da bi zraven nastajala tudi glasba. In to je precej zanimivo, zato sem se s tem sprijaznil in vzel v zakup. Tako vsaka knjiga dobi novo vrednost, v kateri literatura in glasba sovpadata.

Mislím, da dandanes navdiha ne manjka, vsaj tistim ne, ki se znajo ozreti okrog sebe, in tudi tebi zagotovo ne. Glede na to da si zelo ploden avtor, pišeš več romanov istočasno? Kajti poezija je bolj stvar trenutka, trenutnega navdiha. Koliko časa povprečno nameniš enemu romanu ali eni antologiji, ki jo prevajaš oziroma prepesniš?

Ponavadi vedno pišem več stvari naenkrat. Romani nastajajo zelo dolgo. Goro Stipe sem pisal deset let, sicer pa imam v predalu rokopise od leta 1997. Najhitreje je nastal Requiem za gospo Goršičevo, medtem ko sem Kajna akviziterja, Domna Frasa in trilogijo Radoslav prav tako pisal vsaj deset let. Tega dela nihče ne ovrednoti, vrednotijo zgolj mojo domnevno hiperproduktivnost. Poezija pa nastaja hitreje, ali tudi ne, odvisno od navdiha in koncepta. Zbirka Stric iz ozadja je denimo bila hipna, nastala je v nekaj tednih, a to je značilno za angažirano poezijo. Moje sonetne zbirke pa so zorele nekaj let.

Nina Novak
Foto: Lenka Krajnc

Spletna TV je globalni medij, ki informira in izobražuje s sliko, tekstom, znakovnim jezikom ter z zvokom.

Spletno informiranje je celovito, ažurno, relevantno ter časovno in prostorsko neomejeno.

Vabimo vas k ogledu naših prispevkov, ki so s klikom dostopni na spletni strani Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije www.zveza-gns.si.

Prehod mladih s posebnimi potrebami iz šole na trg dela

Ob mednarodnem dnevu invalidov decembra lani smo ob zaključku triletnega izvajanja projekta Prehod mladih s posebnimi potrebami iz šole na trg dela, s partnerjema zavodom za razvoj socialnih in zaposlitvenih programov Racio Social in Univerzitetnim rehabilitacijskim inštitutom Soča v Državnem zboru pripravili delovni posvet. Na njem so udeleženci s številnih področij predstavili poglede in mnenja o pereči problematiki iskanja inovativnih načinov, na osnovi katerih se invalidi in njihove družine lahko bolj dejavno vključujejo v družbo in razvoj.

Udeležence je uvodoma pozdravil predsednik Državnega sveta Mitja Bervar, ki je poudaril, da je Slovenija v skladu z direktivami Evropske unije zavezana k zagotavljanju družbenega okolja, ki bo ranljivim skupinam omogočilo enakopraven položaj v izobraževanju, usposabljanju in zaposlovanju. Podporo projektu so v svojih nagovorih izrazili tudi številni govorniki, med njimi državni svetnik Alojz Kovšca in varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer.

Trg dela postaja vedno bolj selektiven, neizprosni in trdi, zato vsaka stigma predstavlja dodatno oviro na karierni poti. Številni mladi s posebnimi potrebami se soočajo tako z odkrito kot s prikrito diskriminacijo, kjer so kot posamezniki prevečkrat postavljeni pred nepremostljive ovire. Kako pomemben je takšen projekt za posameznika, sta zgovorno opisala predstavnika našega društva.

Marko Lukan je diplomant Akademije za likovno umetnost s polževim vsadkom, ki je, med tem ko je sodeloval na projektu, uspešno končal študij ter ogromno pridobil pri prepoznavnosti svoje ustvarjalnosti, zlasti s sodelovanjem na likovni koloniji gluhih slikarjev na Bledu in z razstavo del, ki je bila ob mednarodnem dnevu gluhih septembra lani svečano odprta v prostorih blejske občine. K utr-

Urška Cimperšek med predstavitvijo projekta

Med udeleženci so bili tudi gluhi in naglušni

ditvi njegove ustvarjalne samozavesti je dodatno pripomogla želja blejskega župana Janeza Fajfarja, da bi njegova dela odkupili kot občinsko promocijsko darilo. Ob tej priliki bi se županu rad osebno zahvalil za prijaznost in razumevanje pri organizaciji prireditve v tem mondenem slovenskem turističnem biseru. Markova umetniška dela so bila razstavljena tudi v preddverju Državnega zbora in požela številne pohvale obiskovalcev.

Janko Noč je močno naglušen absolvent informatike, poleg tega pa se sooča tudi z napredujočo multiplo sklerozo. S sodelovanjem na projektu so se zanj odprle nove možnosti in priložnosti. Kot pravi, je bila odločitev za sodelovanje pravilna, ob zaključku projekta pa je ugotovil, da je bila zelo pomembna tudi za njegovo življenjsko pot. Med nagovorom nas je še posebej navdušil z optimizmom in dobro voljo. Janko, super si!

Janko Noč

Nagovor mag. Tatjane Dolinšek

Uspešnega projekta se ne da izpeljati brez pravih ljudi in mentorjev, zato bi se kot predsednik društva, ki je sodelovalo na projektu, rad zahvalil partnerjem in ljudem, ki so najbolj zaslužni za njegovo uspešno izvedbo in promocijo.

Zahvaljujem se vsem uporabnikom, ki so z velikim veseljem sodelovali v številnih dejavnostih: Petri Čanak, Marku Lukanu, Janku Noč, Janezu Koželju in Blažu Urhu, ter prostovoljcem: Maji Urh, Jerici Kapus, Mirsadi Ibradžić in zlasti maestru, kuharju Mateju Tomanu, ki nas je vedno znova presenečal s pristnimi slovenskimi kulinaričnimi specialitetami.

Posebej bi se rad zahvalil Urši Cimperšek za mentorstvo in vodenje projekta, za katerega je večkrat žrtvovala neprespano noč in mnogo ur izven delovnega časa, tudi ob vikendih in praznikih. Najbolj sem ji hvaležen za znanje in trud, s katerima je uporabnike navdušila za sodelovanje in med njimi pomagala stkati prijateljske vezi, da so delovali kot enotna in složna ekipa. Naj se ji zahvalim tudi za večkratno uspešno promocijo projekta na različnih prizoriščih, med drugim na občini Kranj v sklopu vseevropskega projekta CLEAR, na Gospodarskem razstavišču v sklopu Mladinskega sveta Slovenije ter v Državnem zboru ob njegovem zaključku.

Prav tako se zahvaljujem sekretarki društva Zlata Crljenko, ki s svojim delovanjem in pozornostjo nenehno skrbi, da društvo kot partner lahko sodeluje na projektih, ki so življenjsko pomembni za naše uporabnike.

Iskrena hvala tudi kolegicam in kolegom iz Racia Social, zlasti direktorici Tatjani Dolinšek, ki je v našem društvu prepoznala kompetentnega partnerja pri izvajanju ciljev podjetja kot koncesionarja pri zaposlovanju gluhih in naglušnih.

Društveno priznanje

V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih za Gorenjsko Auris Kranj se dobro zavedamo, da je uspešno delovanje društva nemogoče brez številnih prostovoljcev in predanih posameznikov, ki svoj prosti čas nesebično žrtvujejo za prepoznavnost lastne invalidnosti in poslanstva delovanja društva. Na kolegiju pogosto premlevamo aktualne dogodke na državni in lokalni ravni ter se spomnimo na mnoge članice in člane, ki so z nesebičnim delom na lokalnem področju prispevali k prepoznavnosti našega delovanja.

Na predlog članice izvršnega odbora društva Mimi Mahorič z Jesenic in njenih podpornic smo na zadnji seji v letu 2013 soglasno sprejeli sklep, da se Francki Kelih podeli priznanje za dolgoletno predano delo na lokalni ravni. Francka je bila pobudnica ustanovitve jeseniške podružnice, ki jo v prostorih doma starostnikov Franceta Bergelja že dolga leta vodi Martina Košir. Bila je tudi ena prvih redkih naglušnih oseb, ki se je začela zavedati, kako pomembna sta medgeneracijsko druženje ter medsebojna izmenjava izkušenj in mnenj, vse to pa je botrovalo k ustanovitvi jeseniške skupine za samopomoč, ki je še danes sinonim za sožitje in uspešno delovanje. O njeni predanosti in prepričanju, da se morajo ljudje z okvaro sluha povezovati in med seboj sodelovati, pričajo številne zgodbe. Na sprehodih je naključne sprehajalce pogosto pogledala v ušesa, namesto v oči, in če je opazila, da imajo slušni aparat, jih je brez zadržkov povabila k sodelovanju. Tako je nastala podružnica na Jesenicah, kjer se še danes radi srečujejo mnogi uporabniki iz gornjesavskih krajev, izmenjajo izkušnje in novice, se seznanijo z zakonodajo in novostmi glede tehničnih pripomočkov ter asistence, pregledajo seznam aktualnih dogodkov in poklepetajo.

V sklopu prednovoletnih obiskov najstarejših članic in članov smo s sekretarko društva Zlato Crljenko in jeseniškima sodelavkama Mimo Mahorič in Dafinko Arsovo v domu starostnikov Franceta Bergelja obiskali tudi Francko ter ji poleg novoletnih voščil in daril podelili zasluženo priznanje, kar nam je bilo v posebno čast in zadovoljstvo.

Prednovoletna delavnica izdelovanja adventnih venčkov

Prvi ponedeljek v decembru je bil praznično obarvan. Namesto običajnih predavanj smo organizirali delavnico izdelovanja adventnih venčkov.

Vsak se je dela lotil po svoje

Z Borisom sva priskrbeli material, ki sva ga pridno nabirala v naravi. Prinesla sva smrekove veje, suhi mah, bršljan, žir, storže ter posušene rezine pomaranč in limon. Vsak udeleženec je na delavnico prinesel eno ali štiri sveče, Martina pa material za okrasitev in izdelavo venčkov – bunkice različnih barvnih odtenkov, novoletne okraske, okrasne trakove, pentlje in silikonsko pištolo za lepljenje. Delavnico je vodila prostovoljka Janja.

Po uvodnem pozdravu in predstavitvi pomena adventa ter razlagi, kako se lotiti izdelave venčkov, smo se lotili dela. Uporabili smo domišljijo in se sproti odločali, katere materiale bomo uporabili, Janja pa nam je pomagala s praktičnimi nasveti. Osnova za venček je bil obroč iz stiropora, na katerega smo lepili mah in ostale materiale, smrekove vejice pa pritrjevali s pomočjo vrvi. Nastali so čudoviti izdelki, ki smo jih najprej fotografirali, nato pa odnesli domov ter jih uporabili za praznično okrasitev. Delavnica je potekala v prijetnem predprazničnem vzdušju.

Advent

Advent je simbolni čas pričakovanja pred božičem. Izraz, ki je nastal iz latinske besede *adventus* – prihod, se uporablja v krščanstvu in napoveduje prihod oziroma rojstvo Jezusa Kristusa. Začne se štiri nedelje pred božičem, konča pa po četrti adventni nedelji na sveti večer. Adventni čas predstavlja tudi začetek novega cerkvenega leta. V tem času, pol-

nem pričakovanja, domove okrasimo z namiznim ali visečim venčkom, božično zvezdo in drugim božično-novoletnim okrasjem.

Adventni venček in božično-novoletni aranžma

Z adventnim venčkom s štirimi svečami, ki simbolizirajo luč in jih prižgemo vsako adventno nedeljo, okrasimo mizo. Predstavlja vnovično rojstvo in večno življenje, izdelan pa je lahko iz različnih materialov, na katere nanašamo zelenje in okraske. Prva sveča predstavlja pričakovanje ali upanje, druga mir, tretja veselje in četrta ljubezen. Venček brez sveč, ki ga obesimo na vrata ter okrasimo s pentljami, trakovi in božičnimi okraski, pa nakazuje, da so vrata odprta prijateljem, znancem in sosedom.

Skupinska

Adventni venček se je v Sloveniji kot okras in simbol adventnega časa uveljavil v osemdesetih letih 20. stoletja. Prevzeli smo ga od germanskih narodov, njegova oblika pa predstavlja popolnost in večnost. Zelenje govori o življenju, vijolične sveče pa o upanju. Sveče so lahko tudi drugih barv in predstavljajo strani neba, kar priča o univerzalnosti Kristusovega rojstva za ves svet in za vse ljudi.

Božično-novoletni aranžmaji so primerni tako za domove kot poslovne prostore ter vanje vnašajo praznično vzdušje. Izdelani so iz svežega ali suhega materiala, dišečih sveč in dodatkov, kot so cimetove palčke, janeževe zvezdice in jabolčni krlji, ter barvno usklajeni s prostorom, v katerega so postavljeni.

Alenka Dobnikar

Prednovoletno srečanje članov in praznovanje rojstnega dne društva

Drugi teden decembra, ki je bil letos kar toplel in sončen, smo se v popoldanskem času zbrali v društvu. Bilo nas je veliko in prav vsi smo bili dobro razpoloženi. Naš dan se je nadaljeval, ko smo se v manjših skupininah iz društva čez kokrški most odpravili v staro jedro Kranja, kjer so nas prijazno sprejeli v eni od mestnih gostiln.

Torta

Sledilo je veselo druženje, odlično kosilo in mnogo prijetnih trenutkov. Člani smo se med seboj veselo pomenkovali, saj smo se nekateri videli po dolgem času. Naj omenim, da je imelo srečanje posebno noto, saj je društvo nekaj dni za tem praznovalo 58. rojstni dan. Ob govoru sekretarke Zlate in predsednika Borisa smo se spomnili na naš drugi domek, kamor se polni lepih spominov vedno radi vračamo in v njem preživljamo prijetne trenutke. Ker pa se za rojstni dan spodobi imeti tudi torto, so jo prav v ta namen naredili v kavarni in slaščičarni,

Vzdušje je bilo sproščeno

Vodstvo društva

kamor se mnogi člani društva rad odpravimo na dobro kavo ali se posladkamo s katero od njihovih sladkih dobrot.

Novoletnemu času primerno smo prisotne obdarili z mili v ročno izdelanih vrečkah. Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili dekletom iz sekcije ročnih del z Jesenic, ki nas tradicionalno presenečajo z izvirnimi izdelki.

Ker pa vedno, ko se imamo lepo, čas neusmiljeno beži, smo se iz mestnega jedra preselili nazaj v prostore društva, kjer smo v veseli družbi še naprej kramljali in se veselili do večernih ur, ko smo utrujeni, siti in zadovoljni odšli vsak proti svojemu domu.

Zabava v prostorih društva

Petra Čanak

Obisk Božička v društvu Auris

Tudi letos nas je v društvu obiskal dobri mož s svojo ženo in palčicami. Pred Božičkovim prihodom smo se igrali z baloni, risali in barvali. Ob pol petih so iz plesne šole prišla dekleta Zala, Karin, Maja, Anja, Nia in Lana z učiteljico Azro Selimanović. Palčice so odplesale uvodni ples, nato pa je učiteljica med dekleta povabila ostale otroke. Pa ne samo otroci, tudi nekateri odrasli, ki še vedno negujejo otroka v sebi, so plesali.

Med resnim pomenkom

Po živahnem dogajanju je v dvorano, polno veselih in neučakanih obrazov, prišel Božiček. Po pozdravu otrok in vseh prisotnih so palčice, ki so bile tudi Božičkove pomočnice, s sani prinesle vrečke z darili za najbolj pridne. Ko so k Božičku nanosile vsa darila, je ta začel otroke klicati po imenih in priimkih ter jih obdarovati. Otroci so bili daril zelo veseli. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem donatorjem, ki so prispevali nasmeh na otroške obraze. Da pa je bilo poskrbljeno tudi za želodčke, male in velike,

Božičkove pomočnice so skrbele za darila

Si bila kaj pridna?

smo v društvu pripravili okrepčilo s krofom in sokom. Vsi, ki so se udeležili srečanja z Božičkom, so bili zadovoljni in veseli. Otroci so se še nekaj časa igrali, podajali so si balone in risali, starši pa so se pogovarjali in si izmenjavali izkušnje ter prigode nadobudnih malčkov.

Božiček je bil letos še posebej mladosten, saj je bil zelo živahen in nasmejan, verjetno zaradi svoje mlade žene. Vsakega otroka je vzel v naročje in se z njim pogovoril. Vprašal ga je, če je bil priden in kaj si želi za darilo. Nekateri otroci so ga presenetili s svojimi iskrenimi vprašanji. Ker letos še ni snega, je sicer prišel z vprego na saneh, vendar jo je moral pustiti na Krvavcu, saj je ni hotel pokvariti. Nekaterim pa ni šlo v račun, zakaj je prišel skozi vrata. Božiček ne bi bil Božiček, če ne bi povedal po resnici: peč je bila zakurjena in bilo je prevroče, da bi lezel skozi dimnik.

Veselo otroško rajanje

Dan se je prevesil v večer in napočil je čas, da se poslovimo od Božička, Božičke in palčic ter se odpravimo vsak na svoj dom, z obljubo, da se prihodnje leto spet srečamo.

Mirsada Ibradžić

Utrinek iz predsedniške palače

Ob mednarodnem dnevu invalidov decembra lani, ki je imel zveneč naslov Odstranimo ovire, odprimo vrata, so v predsedniški palači v Ljubljani organizirali krajšo slovesnost oziroma sprejem za predstavnike invalidskih organizacij. V govorih, ki so jih poleg predsednika republike Boruta Pahorja imeli predsednica Vlade mag. Alenka Bratušek, varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer ter predsednik Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije Boris Šuštaršič, je bilo povedanega veliko lepega in spodbudnega. Podana so bila opažanja o težavah, s katerimi se soočamo invalidi, ter o neenakopravnem položaju, v katerem se prepogosto znajdemo. Skratka, o situacijah, ki jih žal predobro poznamo.

Osebnost sem se, tako med slovesnostjo kot med druženjem, ki je sledilo, soočala s težavo razumevanja in uspešne komunikacije. Znova sem ugotovila, da je na dogodkih, kjer govori potekajo brez podpore indukcijske zanke in je človek odvisen od branja z ustnic, razumevanja tolmača (kretneje potekajo hitro, zato je razumevanje težje), jakosti posameznikovega govora ter od znanja uporabe mikrofona, naglušnost ovira. Na tovrstnih prireditvah je zato z indukcijsko zanko ustrezne jakosti (v omenjenih primerih osebni FM sistem ne zadostuje) ali s pisno podporo treba poskrbeti za naglušne osebe. Žalostno je namreč, da se pogovarjamo o dostopnosti in odstranjevanju ovir, pa jih ne zmoremo odstraniti niti v okoliščinah, kjer naj bi bili deležni razumevanja, in to v dobi tehnološkega napredka.

Ko sem ugotovila, da prireditve ni podprta z indukcijsko zanko, sem bila v dilemi, ali naj FM sistem namestim kar okoli vratu predsednika republike. Lahko bi se obrnila na organizatorko dogodka, vendar bi bilo to treba storiti pred pričetkom slovesnosti, saj sredi dogajanja to ni možno. Spraševala sem se tudi, ali naj pristopim k enemu od varnostnikov in ga prosim za pomoč. Tako kot so bili organizatorji seznanjeni z nujnostjo prisotnosti tolmača, bi morali biti seznanjeni z nujnostjo ojačitve zvoka za naglušne osebe. Vsebinsko govorov sem skušala dojeti z branjem z ustnic ter z opazovanjem tolmača, na žalost pa mi je eden od pomembnih gostov zakril pogled na govornika in tolmača, zato sem lahko le preučevala njegovo obleko in pričesko ter se znašla v skušnjavi, da ga potrepjam po ramenu in ga prosim, naj se umakne, ker mi zastira pogled. Vse to je dodatno potrdilo dejstvo, da je naglušnost zelo nevidna in jo zato slabo poznamo.

Med druženjem, ki je sledilo slavnostnemu delu, je bilo sporazumevanje prav tako oteženo, saj je hrup, ki ga povzročajo pogovori v skupinah, za naglušno osebo najbolj moteč. Zato sem se posvetila predvsem branju z ustnic ter ugotavljanju, kaj pri-

bližno je kdo povedal, in hitro zaključila pogovor z osebami, ki so slabo izgovarjale glasove.

Čeprav sem imela s seboj osebni FM sistem, mi v hrupu ni koristil, saj se z ojačitvijo zvoka sogovornika ojača tudi hrup okolice, če govornik sistema ne drži tik pred usti in govori naravnost vanj. Prav tako je bilo treba vsakemu sogovorniku pojasniti, kaj je to, ga potolažiti, da ni snemalna naprava, ter mu razložiti, kako naj govori vanj. To pa je bilo skoraj nemogoče.

V prid mi je dejstvo, da naglušnost slišče zanima, da jih zanimajo težave, s katerimi se soočamo ter da lahko hitro prevzamem nit pogovora in tako vem, o čem poteka. Ta trik poznamo vse naglušne osebe. Žal pa ne deluje, če je sogovornec več, saj hitro izgubimo nit pogovora.

Med dogajanjem sem imela veliko časa za opazovanje vedenja posameznikov, razmišljanje o invalidnosti nasploh, težavah, s katerimi se soočajo ostali, predvsem pa o vedenju posameznikov, ki pozornost iščejo z izzivalnimi dodatki in oblačili, ki ne sodijo na sprejem. Žalostno je, da se omenjeni posamezniki predstavljajo kot predstavniki invalidov, ne le kot predstavniki in zastopniki svojega mnenja in pogledov. Med njihovim opazovanjem sem se neprijetno počutila, pa ne zaradi težav, ki so jih imeli, temveč zaradi načina, s katerim so skušali pritegniti pozornost. In glede na to, da sem dobra opazovalka, tako kot večina naglušnih oseb, nisem bila edina, ki se je soočala z neprijetnimi občutki ob provokativnih in opaznih premikih posameznikov.

Upam in želim si, da bi razmišljanja in obljube, ki so jih dali visoki funkcionarji, vsaj malo pozitivno vplivali na naša življenja v novem letu.

Darja Pajk

Druga violina

Prijeten lokal v starem mestnem jedru v Ljubljani nam poleg že skoraj pozabljene slovenske hrane in pijače postreže tudi z enakostjo. Z dostopnostjo. Z razumevanjem, da ni posebnih potreb. Postreže nam z informacijo, da ljudje za zadovoljitev vsakdanjih potreb morda potrebujemo le različne pripomočke, več časa, preprostejše besede ali drugačen prostor.

Pred restavracijo

V nas spodbudi razmišljanje in možnost za sprejemanje drugačnosti. Prav tako omogoči, da vidimo, da osebe z Downovim sindromom lahko nastopijo v vlogi, ki jim je sicer ne pripisujemo. Spodbudi nas, da znova razmislimo o ustaljenih prepričanjih, da so osebe z okvarami invalidi, ki na vsakem koraku potrebujejo pomoč. Spodbudi nas k razmišljanju, ali so pomočniki res vedno potrebni. Zbode nas v naši nečimrnosti in pokaže, da so pogosto potrebne le manjše prilagoditve. Včasih je dovolj že samo razmišljanje, in storitve, ki se nam pogosto

zdiijo rezervirane le za povsem zdrave osebe, postanejo dostopne.

Dojemanje drugačnosti, ki v svojem bistvu to ni, tisto resnično sprejemanje z dušo, z bitjo posameznika, je vodilo, ki bo svet naredilo dostopen, enakovreden. Dokler bo razmišljanje večine v družbi potekalo v smeri, tega ne zmoreš, ter ne v smeri, kako bi to zmoget vsak, bomo žal iskali zakone in pisali pravilnike o dostopnosti in o zmožnostih. Še naprej pa se bo v imenu enakovrednosti postavljalo tudi ovire za tiste posameznike, ki presegamo potrebo po odvisnosti ter želimo delovati neodvisno in samostojno.

Obisk Druge violine nam da priložnost, da se srečamo in si pridemo naproti. Da zdravi posamezniki dojamajo, da potrebe invalidnih oseb niso posebne, da so čisto vsakdanje, le njihova izvedba je včasih prilagojena. Da nam priložnost, da povemo, kakšne so naše težave in kako malo je včasih potrebno, da jih odpravimo.

Darja Pajk

Predstava

Prvi četrtek v decembru se je v dvorani Društva gluhih in naglušnih Ljubljana zbralo 45 otrok. Gluhi, naglušni in slišiči otroci ter starši so čakali na Dedka mraza. Prisotne je najprej nagovoril predsednik Janez Slatinšek s sekretarko Natašo Kordiš, nato pa smo zaigrali predstavo Janko in Metka. Petra Rotar, Lada Lištvanova in Pašima Dogič smo se preoblekle v like iz Grimmove pravljice.

Otroci so z zanimanjem spremljali predstavo in se smejali Janku, ki je pojedel veliko medenjakov s hiše zlobne čaravnice. Nasmejali so se tudi lahkoverni čaravnici in prebrisani Metki. Janko in Metka sta čaravnico na koncu porinila v peč ter vzela zaklad z medenjaki in piškoti, sadje pa smo razdelili otrokom, medtem ko smo čakali na Dedka mraza. Sekretarka Nataša jih je spodbudila, da smo ga skupaj klicali. Zapeli smo pesmico in kmalu je dobri mož z belo brado in sivo kučmo prišel med

nas. S seboj je pripeljal prijaznega angela in skupaj sta obdarovala otroke. Vsakega smo tudi fotografirali. Sledila je skupinska slika z otroki in starši, nato pa nas je dobri mož zapustil, saj je moral obiskati še mnogo otrok. Otroci so mu mahali v pozdrav. Družili smo se ves večer in pojedli sadje ter skoraj vse medenjake.

Lada Lištvanova in Nataša Kordiš

Delavnice ročnih del

Društvo gluhih in naglušnih Pomurja Murska Sobota že tri leta organizira delavnice ročnih del, v katere so vključene gluhe, naglušne in slišče članice društva. Izdelujemo različne izdelke glede na želje sodelujočih ali povezane s prazniki in praznovanji, kot so rože iz krep papirja, prtički, praznične voščilnice, rojstnodnevne čestitke, adventni venčki ...

Sekretar društva spodbuja članice

Novembra smo za praznike izdelovale božično-novoletne voščilnice v t. i. pick-point tehniki. Najprej smo izbrale motiv, nato pa smo se lotile pikanja šablone z buciko. Ko je bila šablona narejena, smo motiv zašile s svetlečo nitjo, tehniko šivanja pa smo si izbrale same. Ko je bilo šivanje končano, smo ga še okrasile. S tehniko sem seznanila ostale udeleženske, zanj pa je bilo kljub izbiri zahtevnih vzorcev veliko zanimanje, saj je bila sejna soba skoraj premajhna za vse. Nekaterne članice so se v šivanju voščilnic preizkusile prvič, vse pa so bile zelo ustvarjalne, natančne in potrpežljive ter naredile čudovite izdelke. Še bolj pomembna kot šivanje sta bila sproščeno druženje in prijetno vzdušje.

Novoletne voščilnice

Ker med člani vlada veliko zanimanje za delavnice ročnih del, bomo z njimi nadaljevali in še naprej spodbujali ustvarjalnost, razvijali spretnosti ter krepili zadovoljstvo, samozavest in dobro počutje, ob tem pa koristno preživljali prosti čas.

Ne pozabimo se zahvaliti

Vsi imamo mnogo stvari, za katere se lahko in smo se dolžni zahvaliti. Za marsikoga je to Bog, starši, soprog, sosed, prijatelj, šef ... Poskusite tudi vi v vašem podjetju, društvu in v osebnem življenju na list papirja napisati vse dobre stvari, ki ste jih bili deležni v preteklem letu. Tudi tiste, ki se vam zdijo samoumevne, pa to niso. Videli boste, da ste lahko hvaležni za mnogo stvari.

Sama se bom zahvalila za marsikaj. Da lahko delam s toliko čudovitimi ljudmi z bogatimi izkušnjami, s smislom za humor, s prijaznostjo in človeško toplino. Poleg problemov in stisk vedno vidim tudi druge človeške lastnosti.

Kljub izgubi tako pomembnega čuta, kot je sluh, ste ljudje z okvaro sluha heroji, da v sliščem okolju vzdržite tempo, ki je ubijalski celo za najbolj sposobne in polnočutne ljudi. V času, ko tehnologija napreduje s svetlobno hitrostjo, in ji marsikdo ni kos, ter v okolju, kjer je človek človeku volk in kjer nam primanjkuje časa za osebne ter družinske potrebe. Nemogoče je pričakovati, da bo kdo solidaren do drugačnih, do ljudi, ki najbolj potrebujejo dragoceni čas in potrpljenje, da bodo razumljeni.

Zato, dragi prijatelji, moramo biti hvaležni za tiste, ki si vzamejo čas, da nas potolažijo, poslušajo, nam pomagajo in nam stojijo ob strani. Ljudje, ki naše življenje naredijo bogato in drugačno, niso tisti z diplomami, z največ denarja ali najvišjimi nagradami. To so vsakdanji ljudje, ki jim ni vseeno.

Časi so zelo težki, zato nič ne bo več tako, kot je bilo. Vprašljiva so tudi društva v sedanjih oblikah in programih, kot jih izvajamo zadnja leta. Ampak, tisto decembrsko soboto je bil poseben dan, veselili smo se skupaj, se preizkusili v kvizu znanja, družabnih igrah, plesu, spretnostnemu testu in se med seboj informirali.

Hvala vsem, ki ste prinesli dobroto, potico, domač kruh, sladice in vino ter okrasili smrečico in društvo. Vsem želiva srečno, zdravo in uspešno novo leto.

Predavanje o ščitnici in holesterolu

Konec leta smo v Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče organizirali predavanje o ščitnici in holesterolu. Predavala je dr. Mihaela Pugelj, ki je na zanimiv in praktičen način predstavila najpomembnejša dejstva o obeh.

Dr. Mihaela Pugelj

Izvedeli smo, da je holesterol maščobi podobna snov, ki jo naše telo proizvaja v jetrih in jo potre-

Skupinska

buje za tvorbo hormonov, vitamina D, žolčnih kislin ter drugih snovi. Če ga imamo v krvi preveč, lahko povzroča resne zdravstvene težave.

Na pravilno delovanje telesa imajo velik vpliv tudi hormoni, ki jih izločajo žleze z notranjim izločanjem. Ena najpomembnejših žlez je ščitnica. Če se iz kakršnegakoli razloga zgodi, da začne izločati pre malo ali preveč hormonov, se kmalu pojavijo različne zdravstvene težave, ki so lahko hude in neprijetne. Ker je marsikdo znake obolenja ščitnice zaznal tudi pri sebi, smo predavateljico zasuli z vprašanji, na katera nam je preprosto in razumljivo odgovorila.

Natalija Pesjak

Predavanje v Lamprechtovem domu

V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče se dobro zave-

Franc Vrečko

damo, da nas uporabniki Lamprechtovega doma le stežka obiščejo v društvu ali se udeležijo predavanj, ki jih organiziramo. Zato smo se odločili, da mi obiščemo njih. Pred novim letom smo izvedli predavanje o pravilni uporabi tehničnih pripomočkov za naglušne osebe. Franc Vrečko je predstavil svoje izkušnje, kako priti do novega slušnega aparata, kako ga izbrati ter vzdrževati.

Stanovalci Lamprechtovega doma

Natalija Pesjak

Predavanje o tehničnih pripomočkih

V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče smo v sodelovanju s Splošno knjižnico Slovenske Konjice že petič zapored organizirali predavanje o tehničnih pripomočkih za naglušne in gluhe. K sodelovanju smo povabili Adema Jahjefendića iz Centra možnosti in dolgoletnega člana našega društva Franca Vrečka, ki sta se povabilu z veseljem odzvala, za kar se jima zahvaljujemo.

Udeleženci predavanja

Tudi tokrat smo s predavanjem želeli pritegniti zanimanje čim večjega števila ljudi, saj se zavedamo, da imajo največje težave predvsem tisti, ki v naše društvo ne prihajajo in prvič uveljavljajo pravico do slušnega aparata. Želeli smo jih informirati, kako uveljaviti pravico do slušnega aparata in drugih pripomočkov ter kako se izogniti pastem, ki pri tem lahko nastanejo. Adem je odgovarjal na številna vprašanja, Franc pa je podrobno prikazal postopek pravega vzdrževanja slušnega aparata.

Franc Vrečko

Udeleženci so bili s predavanjem zelo zadovoljni, saj so dobili potrebne in koristne informacije, izrazili pa so tudi željo, da tovrstna predavanja znova organiziramo.

Natalija Pesjak

Varna uporaba defibrilatorja

Zimski dnevi so zelo kratki, sonca pa je malo in ob tem se marsikdo počuti otožno. Hkrati nam dolgi večeri dajejo priložnost, da si več časa vzamemo zase in ga preživimo z najbližjimi. Zato smo v Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče pripravili nekaj predavanj.

Organizirali smo predavanje o varni uporabi defibrilatorja. Veliko nas je namreč opazilo, da so v Slovenskih Konjicah na dostopna mesta namestili več avtomatskih defibrilatorjev, na kar sta nas opozorila tudi občina in Rdeči križ. Ker ga večina ne zna uporabljati, hkrati pa se zavedamo, kako pomembna je njegova pravilna uporaba, smo se odločili, da se z njo seznanimo tudi v društvu.

Predavanje sta izvedla predstavnika konjiškega Rdečega križa, ki sta udeležencem predstavila postopke oživljanja in jih opozorila, da zgolj masaža srca in umetno dihanje ponavadi ne zadostujeta za oživitev bolnika. Možnost za oživitev močno povečajo učinkoviti temeljni postopki oživljanja, med katere spada tudi pravilna uporaba avtomatskega zunanega defibrilatorja, ki je v tem primeru ključna. Pogosto pa je problem prav pomanjkljivo znanje, kako defibrilator pravilno uporabiti. Predavateljica sta odgovarjala tudi na zastavljena vprašanja in nas usmerjala, ko smo napravo praktično preizkusili. Prepričali smo se, da je njena uporaba preprosta tudi za gluhe osebe, saj so navodila na aparatu tako pisna kot zvočna, kar nas je še posebej navdušilo.

Predavanje smo zaključili z novim znanjem in zavedanjem, da je hitro ukrepanje pri bolniku, ki mu je zastalo srce, ključnega pomena za njegovo preživetje.

Natalija Pesjak

Zaključek leta

Leto 2013, polno presenečenj, dobrih in slabih, se je izteklo. Predsednik društva Franc in sekretarka Urša sta se odločila, da nam pripravita zaključek leta, kot se spodobi.

Pozdrav predsednika

Sredi decembra smo se zbrali pred društvom in se z avtobusom odpeljali v vas Gotovlje, kjer je zelo prijeten kmečki turizem. Ko smo prispeli, je bilo za nas že vse pripravljeno in takoj so nam postregli z odlično večerjo. Po večerji so na mizo prinesli pecivo, ki so ga spekle pridne članice društva in je bilo zelo okusno. Ker smo se na pot odpravili dobre volje, smo po večerji brez težav nadaljevali z rajanjem in plesom. Franc in Urša sta poskrbela za majhna presenečenja, članice in člani pa za različne igre. V prijetnem vzdušju je čas zelo hitro minil. Naenkrat je bila ura polnoč in morali smo domov. Zaželeli smo si, da bi nam novo leto prineslo le lepe in dobre izkušnje ter da bi se prihodnjega zaključka leta udeležilo še več članov.

Podelili smo priznanja za športne dosežke

Hvala Urši in Francu, ki sta požrtvovalno pripravila praznovanje.

Milica Krašovec

Od poklicne šole do upokojitve

Življenje je velika drama, glavno vlogo igraš ti sam. Zato le glej, kako jo prenašaš, da bo čim manj boleča.

Med letoma 1976 in 1979 sem, tako kot mnogo dijakinj in dijakov iz nekdanje Jugoslavije, obiskovala Industrijsko kovinarsko šolo pri nekdanji tovarni TAM. V razredu, v katerem nas je bilo več kot trideset, in na vsej šoli sem bila v tem obdobju edina gluha učenka. Spomnim se mnogih prijetnih in neprijetnih dogodkov, doživela pa sem tudi veliko zanimivega.

Najtežji je bil prvi šolski dan, saj sem iz osnovne šole na mariborskem Centru za sluh in govor prišla v povsem novo šolsko okolje med slišče vrstnike in učitelje. Najtežje jih je bilo seznaniti z mojo gluhosto, jih prositi za potrpljenje in za kanček pozornosti ter jim razložiti, na kakšen način se sporazumevam. Žal je bilo to dolgo časa skoraj neizvedljivo, saj niso poznali gluhe populacije in niso vedeli, kako komunicirati z mano. K posameznikom sem morala pristopiti sama ter jih prositi, naj se obrnejo k meni in mi govorijo v obraz, da sem lahko brala z ustnic. Sčasoma so se na to navadili in me sprejeli medse. Sama pa sem se morala navaditi na žaljivke, ki sem jih bila deležna s strani nekaterih učiteljev. Prepričevala sem se, da ne razumejo problematike gluhih, da jim moram odpustiti ter sprejeti njihovo kritiko. V meni pa je vrelo, bila sem besna in razočarana ter se v zavetju doma skrivaj spraševala, zakaj se mi to dogaja. Takrat sem se zavedla, da me v življenju čaka še mnogo vzponov in padcev.

Učiteljem je bilo težko dopovedati, da bi rada sedela v prvi klopi, saj sem edino tako lahko brala z njihovih ustnic. Snov, ki so jo predavali, sem težko zapisovala, ker so se med predavanjem sprehajali po učilnici, jaz pa jim nisem mogla slediti. Učitelj matematike je bil med razlago s hrbtom ves čas obrnjen proti meni, zato sem si za razumevanje snovi morala priskrbeti inštruktorja, pri nemščini sem imela težave z izgovorjavo, kar je bilo zelo utrujajoče, in od sošolcev sem si morala pogosto izposojati zvezke, da sem prepisala snov, kar mi je vzelo veliko časa.

Z rejnico sva premišljevali, kako bi rešili problem prepisovanja snovi, in dobili idejo, da bi sošolka, ki je sedela zraven mene, lahko pisala na indigo papir ter naenkrat delala zapiske za obe. S tem mi

je zelo pomagala, jaz pa sem imela več časa za učenje. Tudi sošolci so se naučili brati z ustnic, kar jim je olajšalo spraševanje, saj smo drug drugemu pomagali s prišepetavanjem.

Nosila sem slušni aparat z vrvico, na katerega se je okolica hitro navadila, sama pa se z njim nisem mogla sprijazniti, zato sem si puščala dolge lase, da se vrvice ne bi videlo, in si ga snela med vsakim odmorom. Pri posameznih predmetih mi ustno ni bilo treba odgovarjati, pri ostalih pa so tudi na tak način preverjali moje znanje. Če odgovora na vprašanje nisem poznala, so mi na pomoč priskočili sošolci, ki so mi prišepetavali. Na šoli, ki sem jo obiskovala, se je bilo moč izučiti za kovača, strugarja ali strojno-tehniškega risarja. Čeprav sem se odločila za smer tehniškega risanja, smo vsi dijaki prvega letnika opravljali isto prakso. Prvo obvezno prakso sem opravila v Mariborski tekstilni tovarni na oddelku konstrukcij, kjer sem spoznala, kakšne bodo moje delovne obveznosti.

Po uspešno končani šoli me je čakalo pripravništvo v radgonskem podjetju Gorenje Elrad, v katerem so me štipendirali in kjer sem doživela še večji stres kot v srednji šoli. Po trinajstih letih bivanja v rejništvu sem se zaradi službe morala vrniti domov. Sledilo je prilagajanje na okolico, nove prijatelje, nov način življenja ter na delovne obveznosti. Imela sem občutek, da se ponavlja zgodba vstopa v srednjo šolo. Spet sem slišočim morala razlagati o svoji invalidnosti, težko sem jih razumela in se težko prilagajala.

Pritiski so bili neznosni, nadrejeni me ni razumel, v roke so mi rinili telefon, mi govorili za hrbtom in me ignorirali. Nosila sem zaušesni slušni aparat, ki je neprestano piskal. Sama ga nisem slišala, moji sodelavci pa, in zanje je bilo to zelo moteče. Nekoč je moj aparat dolgo piskal. Sodelavci so živčno hodili po pisarni in skušali ugotoviti, kaj piska. Ko sem enega od njih vprašala, kaj se dogaja, mi je, ne vedoč, da piska moj slušni aparat, povedal, da nekaj že dvajset minut tuli kot sirena, zato je nemogoče delati. Zavedla sem se, da verjetno piska moj aparat, si popravila olivo v ušesu in piskanje je prenehalo. Sodelavci so si oddahnili, jaz pa jim nisem povedala, kaj je piskalo.

Zaradi nenehnih pritiskov s strani nadrejenega in mentorja sem bila primorana razmišljati o iskanju nove zaposlitve, kar so mi predlagali tudi sodelavci. Podjetje je bilo pred stečajem, zaposleni so odhajali, nekdanja sodelavka pa mi je pomagala dobiti delo v Tovarni polnilne opreme v Radencih. Tudi tam sem opravljala delo v oddelku konstrukcij. V

novi službi so me lepo sprejeli, a me je bilo zaradi okvare sluha vseeno strah, zato sem bila molčeča in zaprta vase. Podjetje se je širilo in tudi v oddelku, v katerem sem delala, je bilo vedno več zaposlenih. Začutila sem, da moram izraziti svojo stisko in željo, da bi jim bila enakovredna. Opazili so, da se trudim biti del njih in želim sodelovati z njimi. Zgodilo pa se je tudi, da so svojo krivdo prevalili name, najpogosteje z besedami, da nisem poslušala, da imam pokvarjen slušni aparat ali prazne baterije. Večkrat me tudi namenoma niso povabili na sestanek in se izgovarjali, da so pozabili.

Dopovedovala sem si, da kamorkoli bom šla, povsod se mi bodo dogajale podobne stvari, s katerimi bom morala živeti. Čez leta je šla tovarna v stečaj in pristala sem na zavodu za zaposlovanje. Pisala sem prošnje in iskala novo službo, saj z eno plačo in dvema otrokoma ni bilo lahko živeti. Primorana sem bila poprijeti za vsakršno delo, od čiščenja do sezonskega dela v Avstriji. Nato je država uvedla javna dela, meni pa se je ponudila priložnost za delo v Društvu gluhih in naglušnih Pomurja pri tedanji sekretarki Cvetki Škafar. Opravljala sem različna dela, od ustvarjalke in animatorke do pomoči gluhim in naglušnim. Po devetih mesecih sem vnovič pristala na zavodu za zaposlovanje, saj mi zaposlitve v okviru javnih del niso podaljšali. Spet sem iskala zaposlitev ter opravljala priložnostna dela. Kmalu se mi je ponudila možnost za novo zaposlitev prek javnih del, delo v administraciji pri mentorju in sekretarju pomurskega društva Branku Gornjecu. Pridobila sem veliko izkušenj, ki so mi prišle prav tudi pri kasnejši zaposlitvi v radgonskem Arcontu, kjer sem se zaposlila kot knjigovodja. Ker sem znala delati z računalnikom, sem se lahko hitreje prilagodila novim izzivom.

Spomnim se, da so bile sodelavke osuple, ko so slišale, da se jim bo pridružila gluha novinka. Mentorico

*Te prosim, ne kriči tako,
se k meni obrni, povej mi lepo.
Ironija, posmeh zelo me boli,
še posebej od kulturnih ljudi.*

*Sprašuješ, zakaj v družbi molčim
in mnogim puščoben se zdim.
Rad bi bil prešerno vesel,
če bi njih govor prav razumel.*

*Nikogar za milost ne prosim,
udarec narave v srcu jaz nosim.
Se znova in znova trudim tako,
da bi bilo drugim in meni lepo.*

*Zatorej te prosim, ne kriči tako.
Se k meni obrni, povej mi lepo.*

Helena Sajko

Vero Nemeč je upravičeno skrbelo, kako bo komunicirala z mano, saj se je čutila odgovorno, ko pa je uvidela, da normalno komuniciram, si je oddahnila in ugotovila, da je bil strah odveč. Do upokojitve sem dobro sodelovala tudi z ostalimi sodelavkami, sodelavci in nadrejenimi. Ko sem bila povabljen na pogovor k direktorju, sem ga prosila, če bi lahko delala brez telefona. Moji prošnji je z razumevanjem ugodil. Edino v tej službi sem se lahko umirila in sprostita ter s sodelavci spletla prijateljske vezi. V tem času so mi operativno vstavili polžev vsadek, s

pomočjo katerega sem precej lažje razumela, kar so mi želeli povedati. V podjetju sem delala do upokojitve. Otroka sta si med tem uredila svoje življenje, midva z možem pa uživava v pokoju.

Življenje je polno vzponov in padcev ter najrazličnejših situacij, s katerimi se moramo spoprijeti, a se iz njih lahko marsikaj naučimo.

Dragica Bračič

Dnevnik radovedne klepetulje

V soboto sem se zbudila bolj zgodaj. Tipično, ko imamo dela prost dan in bi lahko dolgo spali, se zbudimo zgodaj. Zunaj je bilo deževno in turobno. Ah, še to, sem pomislila. Hotela sem malo posedeti pred televizorjem in malo za računalnikom, nato pa oditi na sprehod, in dan bo minil.

Po zajtrku sem najprej ugotovila, da je nekaj narobe tako s televizijskim sprejemnikom kot s spletom. Ker s posedanjem pred televizorjem in računalnikom ni bilo nič, sem si skuhalo kavo in v roke vzela revijo. V njej sem prebrala, da se, kadar smo v stresu, najlažje sprostimo v kopalni kadi, ob svečah ali ob poslušanju mirne glasbe. Ob tem sem pomislila, kako naj vse to naredi gluha oseba. Nisem bila v stresu, ni pa dosti manjkalo, saj dež kar ni ponehal. V kad si lahko natočim vodo in prižgem sveče, kaj pa naj naredim z glasbo? Naj si jo glasno predvajam s prenosnega računalnika in se s slušnim aparatom potopim v vodo?

Namesto tega sem se odločila, da grem na sprehod. Res ne vem, zakaj sem si kupila črne gumijaste škornje, ki so dan naredili še bolj turoben. Drugič, ko bodo razprodaje, si bom kupila škornje živih barv, da me bo razvedril že pogled nanje.

Ko sem prispela v mesto, sem srečala gospo, ki mi je skušala nekaj povedati. Opozorila sem jo, da sem gluha, in jo prosila, naj govori bolj počasi in razločno. Znova je začela hitro govoriti, po nekaj stavkih pa nenadoma umolknila, zamahnila z roko in odšla naprej. Bila sem kar malce užaljena.

Ker je vse bolj deževalo, sem zavila v kavarno. Sedla sem v del, namenjen nekadilcem, saj je v Avstriji

kajenje v lokalih še vedno dovoljeno. Naročila sem kavo in v roke vzela časopis. Ker pa sem radovedna, sem se ozrla po kavarni in ugotovila, da je vse tiho. Vprašala sem se, ali so vsi gluhi ali pa se ne znajo več pogovarjati. V prostoru je sicer bilo nekaj ljudi, ki pa so imeli pogled uprt v telefon ali tablični računalnik. V kadilskem delu je nek gospod bral časopis. Dvignil je pogled in ugotovil, da tudi jaz berem. Nasmehnil se mi je in mi pokimal. Vrnila sem mu nasmeh in brala dalje. Kmalu je pristopil in me vprašal, če lahko prisede. Pokimala sem, on pa je takoj začel govoriti. Namignila sem mu, da ga ne razumem, saj sem gluha, ter ga prosila, naj govori počasneje. Približal mi je obraz, vame puhnil sapo, ki je smrdela po cigaretah, ter glasno spregovoril. Še manj sem ga razumela. Odmaknila sem se in ga še enkrat prosila, naj govori počasi, ne glasno. Govoril je o tem, da je tistih, ki beremo časopis, vedno manj. Bila sem tiho in kimala, saj nisem vedela, kako naj mu dopovem, naj govori bolj mirno in razločno, ker berem z ustnic. Razumel me je, a ni vedel, kako naj se pogovarja z mano. Postal je preglasen in malce vsiljiv, zato sem hitro plačala in odšla.

Zunaj sem globoko zadihala in se počasi vrnila proti domu. Srečala sem sodelavko, prijazno sva se pozdravili, spregovorili nekaj besed in dan je postal lepši. Pomislila sem: »Končno nekdo, ki ve, kako naj se pogovarja z mano.«

Doma sem si pripravila vročo kopel, prižgala sveče, natočila kozarec Bogomilovega terana in se prepustila vodi. Občutek je bil božanski in sprostita sem se tudi brez glasbe.

Naredite kaj podobnega tudi sami. Naj vas nerazumevanje sliščih ne spravi v slabo voljo, saj bo verjetno minilo še precej časa, preden se bodo naučili sporazumevati z nami. Predvsem pa se imejte radi, tudi če ste gluhi.

Jana Maier

Športnik gluhih leta 2013

Športna zveza gluhih Slovenije je konec lanskega leta podelila priznanja za najboljšo športnico, športnika in ekipo leta, ki so v letu 2013 dosegli odmevne uspehe na mednarodnih tekmovanjih. Kljub dosedanjim vrhunskim uspehom gluhih športnikov pa s strani države zanje še vedno ni posluha, zato pri nagrajevanju za njihove dosežke, pri zaposlovanju v državnih institucijah ter pri financiranju športnih projektov niso enakopravno obravnavani.

Športnica gluhih: Anja Drev

Kapetan Damjan Šebjan je prevzel priznanje v imenu košarkarske reprezentance

Športnik gluhih: Marino Kegl

Športna ekipa gluhih: košarkarska reprezentanca gluhih Slovenije

Športnica gluhih leta 2013 je postala Anja Drev, dobitnica dveh medalj na prvem svetovnem prvenstvu gluhih v alpskem smučanju v Nesselwangu – srebrne v smuku in bronaste v superveleslalomu. Zveza za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite jo je za omenjene dosežke nagradila s srebrnim priznanjem.

Naziv športnik gluhih leta 2013 je osvojil Marino Kegl, ki je na olimpijskih igrah gluhih v Sofiji v konkurenci med 42 tekmovalci osvojil 9. mesto, Sloveniji pa priigral tudi številne zmage na mednarodnih turnirjih v Pragi, Nove Zamkyih, na Dunaju in v Brnu. Zveza za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite ga je razglasila za mladega obetavnega športnika.

Športna ekipa gluhih leta 2013 je postala košarkarska reprezentanca gluhih Slovenije, ki je na olimpijskih igrah v Sofiji osvojila 7. mesto.

Športna zveza gluhih Slovenije se zahvaljuje vsem navijačem, ki so slovenske košarkarske reprezentante vztrajno in energično podpirali tako doma kot v tujini, zlasti Marjanu Repšetu, ki s svojim bobnom predstavlja njihovo gonilno silo. V novem letu pa vsem športnicam in športnikom želimo veliko sreče, uspehov in dobrih rezultatov na tekmovanjih ter dobrega zdravja brez poškodb.

Anton Petrič

Prednovoletno srečanje športnikov

V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih za Gorenjsko Auris Kranj posebno pozornost posvečamo športnikom, ki nas vedno znova razveseljujejo z uspehi na tekmovanjih, zlasti na državnih prvenstvih pod okriljem Športne zveze gluhih Slovenije. Ob obliki športnih uspehov je ob koncu leta pogosto težko razglasiti najšportnico in športnika.

Naši športniki

Darilo za dolgoletno delovanje in vodenje športne sekcije

Po pregledu rezultatov z vseh tekmovanj v letu 2013 smo se soglasno odločili, da najšportnica po-

stane Lojzka Meglič, najšportnik pa Janez Perčič. V prostorih društva smo pripravili krajšo slovesnost, na kateri smo se nagrajencema in vsem športnikom zahvalili za trud in prizadevnost ter podelili zaslužena priznanja in simbolična darila. Nato smo se ob pogostitvi in srečelovu, ki je nas je spravil v dobro voljo, zabavali dolgo v noč. Ob koncu smo ugotovili, da podelitev priznanj najboljšim športnikom ni le klasična protokolarna prireditev, temveč je lahko tudi prijetno druženje, kjer se pozabavamo in poveseimo.

Boris Horvat Tihi

Odbor naglušnih Slovenije pri ZDGNS, Drenikova 24, 1000 Ljubljana

CENTER MOŽNOSTI
tehnično-informacijska pisarna za osebe z okvaro sluha

Pri nas lahko preizkusite različne tehnične pripomočke za gluhe in naglušne.

Center možnosti je odprt vsak delovni dan, obisk pa morate predhodno najaviti.
Nahajamo se na Drenikovi 24, v Ljubljani

*Vsak dan smo od 9. do 14. ure dosegljivi
na tel. št. 01/505 80 46 ali
po elektronski pošti naglusni@zveza-gns.si.*

Brezplačno vam nudimo:

- preizkus tehničnih pripomočkov in svetovanje,
- informacije o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja,
- pravno svetovanje s področja zdravstva in invalidsko-pokojninskega zavarovanja.

Glui slikar Peter Petovar prejel priznanje Zlata paleta za vrhunske dosežke v slikarstvu

Za nami je jubilejna petnajsta zaključna likovna razstava, na kateri so najuspešnejšim likovnim ustvarjalcem v letu 2013 podelili certifikate kakovosti za kakovost umetniškega izdelka in glavna priznanja Zveze likovnih društev Slovenije po mnenju strokovne žirije za vrhunske dosežke na področju ljubiteljske likovne ustvarjalnosti Zlata paleta. Strokovno žirijo so sestavljali akademski slikarji, kiparji, profesorji likovne umetnosti in umetnostni zgodovinarji.

Peter Petovar

Na zaključni prireditvi, ki je sredi novembra potekala v Delavskem domu v Trbovljah, so podelili petdeset certifikatov kakovosti in šest zlatih palet. V projektu je sodelovalo 218 avtorjev iz 23 slovenskih društev, med katerimi je strokovna žirija zveze za zaključno razstavo izbrala 51 del. Zlato paleta za risbo je prejel Rajko Bogataj za delo Oseka, zlato paleta za

grafiko Majda Drnovšek za delo Soba, zlato paleta za slikarstvo pa si je po mnenju strokovne žirije prislužil gluhi slikar iz Portoroža Peter Petovar za delo Vodne alge.

Projekt Zlata paleta je dolgoročni projekt Zveze likovnih društev Slovenije, ki vzpodbuja ljubiteljsko likovno ustvarjalnost in pospešuje njen razvoj. Zveza deluje z namenom širjenja in razvoja ljubiteljske likovne dejavnosti na višjo kakovostno raven. Skrbi za razvoj ljubiteljskih likovnikov v celovite umetniške osebnosti na področju likovne vzgoje in izobraževanja, za organizacijo likovnih prireditev, medsebojno obveščanje in obveščanje javnosti ter za širjenje in promocijo te zvrsti kulturne dejavnosti v slovenskem in mednarodnem kulturnem prostoru.

Peter Petovar je vrhunski ljubiteljski slikar, za sabo ima več uspešnih likovnih razstav, ki so bile deležne dobrih ocen kritikov. Je član Likovnega kluba Piran, kjer so razstavljena njegova umetniška dela.

Anton Petrič

Baterije za slušne aparate v Merkurju, Big Bangu in drogeriji DM

Nemški proizvajalec baterij Ansmann je prek uvoznika, podjetja RT-TRI, z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije podpisal pogodbo o donatorstvu. Njen cilj je povečati dostopnost baterij za slušne aparate v Sloveniji. Od vsakega paketa baterij za slušne aparate, kupljenega v trgovinah Merkur, Big Bang in DM v Sloveniji bo podjetje RT-TRI Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije darovalo 0,15 evrov. Denar bo namenjen za nakup pripomočkov za izboljšanje kakovosti življenja oseb, ki si jih zaradi socialne omejenosti ne morejo privoščiti.

Vse, ki uporabljate slušne aparate, prosimo, da baterije zanje kupite v eni omenjenih trgovskih verig in s tem pomagate Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije.

V Zvezi pozdravljamo donatorstvo podjetja RT-TRI.

Spoštovani,

na pobudo Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ter Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je Vlada Republike Slovenije sprejela sklep, ki ga je podpisala predsednica mag. Alenka Bratušek, da 14. november postane dan slovenskega znakovnega jezika.

Gre za zgodovinsko prelomnico v prepoznavnosti in priznavanju slovenskega znakovnega jezika v Sloveniji. Prva večja prelomnica je bilo sprejetje Zakona o uporabi slovenskega znakovnega jezika, ki je bil 14. novembra 2002 objavljen v Uradnem listu. Zato ni slučajno, da je bil ravno ta dan izbran za dan slovenskega znakovnega jezika. S tem je vlada dala priznanje delu, ki ga več kot dvajset let sistematično in načrtno opravljata Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije in Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik.

Zaradi pomembnosti znakovnega jezika, ki gluhe opredeljuje kot jezikovno in kulturno manjšino v Republiki Sloveniji, bo Zveza skupaj s trinajstimi društvi širom po Sloveniji na svojstven način obeležila to posebno leto, ki je z razglasitvijo dneva slovenskega znakovnega jezika tudi leto le-tega. Prvi večji dogodek bo na začetku marca v Ljubljani, kjer bomo na prav poseben način združili znakovni jezik in kulturo.

V prizadevanjih, da bi gluhim in naglušnim ljubiteljem kulture omogočili uživanje v gledališki umetnosti, bomo v sodelovanju z ljubljanskim Cankarjevim domom v soboto 1. marca 2014 ob 18. uri v Linhartovi dvorani organizirali ogled gledališke predstave Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta z naslovom Plemena, ki se pogloblja v položaj gluhih oseb v sodobni družbi.

Britanska avtorica Nina Raine, pravnukinja ruskega pisatelja Borisa Pasternaka, je z omenjenim dramskim delom leta 2010 na mah osvojila svetovne gledališke odre, tržaška odrska postavitev v prodorni režiji Matjaža Latina pa predstavlja slovensko praiizvedbo.

Uprizoritev v Cankarjevem domu bo tolmačena v slovenski znakovni jezik, Linhartova dvorana pa je opremljena z indukcijsko zanko za osebe s slušnim aparatom, tako da bodo gluhi in naglušni prireditelvi resnično lahko spremljali v celoti in nemoteno.

Za vse ljubitelje kulture smo zagotovili vstopnice po deset evrov, polovico omenjenega zneska pa bo prispevala Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije. Za osebe z okvaro sluha, ki se bodo prijavile v društvo gluhih in naglušnih, bo cena vstopnice tako pet evrov. Društvo mora do 16. februarja na Zvezo poslati rezervacijo ter na dan prireditve na blagajni Cankarjevega doma, kjer bo prejelo vstopnice, vplačati skupni znesek za vse prijavljene. Vsi, ki bodo na seznamu, bodo vstopnico lahko kupili po ceni pet evrov, ostali pa po redni ceni na blagajni. K ogledu vabimo tudi sorodnike in prijatelje gluhih in naglušnih, tolmače ter tečajnike slovenskega znakovnega jezika.

Društva naprošamo, da o predstavi obvestijo svoje člane, zberejo rezervacije za vstopnice ter nam najkasneje do 16. februarja 2014 pošljejo seznam.

V pričakovanju vašega odziva in obiska vas prijazno pozdravljamo.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije

Apartmaji v Kranjski Gori

Podrobni opisi apartmajev in prosti termini so na voljo na spletnem naslovu www.zveza-gm.si, v rubriki **NAJEM APARTMAJEV**, kjer lahko rezervirate izbrani termine.

VEČNAMENSKA DVORANA

Hiša z apartmaji se nahaja v Naselju Slavka Černeta, v mirnem predelu med stanovanjskimi hišami in manjšimi penziji, blizu ceste Kranjska Gora-Višje. V bližini je trgovski center. Do avtobusne postaje je 400 metrov. Ob hiši je parkirišče, na valjo je tudi garaža. Zanjgo skrbi oskrbnica, ki sprejme goste in uredi formalnosti (prevzem napotnice, predajo ključev, prijavo in odjavo, plačilo turistične takse).

V hiši je osem apartmajev, opremljenih s televizijskimi sprejemniki, prostor za športne dejavnosti ter večnamenska dvorana, primerna za organizacijo delavnic in predavanj, v kateri so televizijski sprejemnik, računalnik, projektor in platin.

Opjornalniki apartmajev s seboj prinesejo lastno posteljnino, brisače in kuhinjske krpe. V apartmajih so preproščane domače živali.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije
Drevškova 24, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 500 15 00 | info@zveza-gm.si
www.zveza-gm.si

APARTMA 1

za 4 osebe, pritličje

V apartmaju so dva ločena prostora in kopalnica s tuš kabino. V dnevnem prostoru je kuhinja z jedilno mizo, v sobi pa zakonska postelja in pograd. Apartma ima iz obeh prostorov izhod na večjo pokrito teraso.

APARTMA 4

za 4 osebe, 1. nadstropje

V apartmaju so dva ločena prostora in kopalnica s tuš kabino. V dnevnem prostoru je kuhinja z jedilno mizo, v sobi pa zakonska postelja in pograd. Apartma ima iz obeh prostorov izhod na večji pokriti balkon.

APARTMA 6

za 4 osebe, 1. nadstropje

V apartmaju so dva ločena prostora in kopalnica s tuš kabino. V dnevnem prostoru je kuhinja z jedilno mizo, v sobi pa zakonska postelja in pograd. Apartma ima iz obeh prostorov izhod na ločena balkona.

APARTMA 2

za 2 osebi, pritličje

Apartma ima en prostor, v katerem so manjša kuhinja z jedilno mizo, pograd in kopalnica s tuš kabino.

APARTMA 5

za 2 osebi, 1. nadstropje

V apartmaju so dva ločena prostora in kopalnica s tuš kabino. V dnevnem prostoru je manjša kuhinja z jedilno mizo, v sobi pa dve enojni postelji.

APARTMA 7

za 3 osebe, 1. nadstropje

Apartma ima en večji prostor, v katerem so kuhinja z jedilno mizo, zakonska postelja, enojna postelja in kopalnica s tuš kabino. Apartma ima izhod na balkon.

APARTMA 3

za 4 osebe, pritličje

Apartma ima en večji prostor, v katerem so večja kuhinja z jedilno mizo, zakonska postelja, pograd in kopalnica s tuš kabino.

APARTMA 8

za 3 osebe, 1. nadstropje

Apartma ima en manjši prostor, v katerem so kuhinja z jedilno mizo, zakonska postelja, enojna postelja in kopalnica s tuš kabino.

APARTMA MARJETICA 45

za 4 osebe

V pritličju sta predsoba in soba s kuhinjsko nišo, jedilno mizo ter raztegljivim ležiščem za dve osebi. V mansardi sta kopalnica s tuš kabino in soba z zakonsko posteljo. Apartma ima teraso in klimatsko napravo.

Podrobni opisi apartmajev in prosti termini so na voljo na spletnem naslovu www.zveza-gms.si, v rubriki NAJEM APARTMAJEV, kjer lahko rezervirate izbrani termin.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije ima štiri apartmaje v apartmajem naselju Prekmurska vas, v sklopu Naravnega parka Terme 3000. Apartmajsko naselje, ki ga sestavljajo hišice z različnimi tipi apartmajev, je od hotela Term 3000 oddaljeno 300 metrov. Parkiranje je urejeno.

Za apartmaje skrbi osebnik. Uporabniki se ob prihodu javijo na recepciji hotela Termal, kjer oddajo napotnico in prevzamejo ključe. Na recepciji poskrbijo za prijavo in odjavo ter plačilo turistične takse.

Apartmaji se nahajajo v štirih objektih. Ogrevajo se z električnimi radiatorji, v njih pa sta grelnik tople vode in televizijski sprejemnik. Imajo dva nivoja – pritličje in mansardo.

Uporabniki apartmajev s seboj prinesajo lastno posteljnino, brisače in kuhinjske krpe.

V apartmajih so prepovedane domače živali.

Apartmaji v Moravskih Toplicah

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije
Drenikova 24, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 500 15 00 | info@zveza-gms.si
www.zveza-gms.si

APARTMA MARJETICA 18

za 4 osebe

V pritličju sta predsoba in soba s kuhinjsko nišo, jedilno mizo ter raztegljivim ležiščem za dve osebi. V mansardi sta kopalnica s tuš kabino in soba z zakonsko posteljo. Apartma ima teraso.

APARTMA TROBENTICA 5

za 3 osebe

V pritličju so predsoba, soba s kuhinjsko nišo, jedilno mizo in raztegljivim ležiščem ter kopalnica s tuš kabino. V mansardi je soba z zakonsko posteljo. Apartma ima teraso in klimatsko napravo.

APARTMA SONČNICA 8

za 5 oseb

V pritličju sta predsoba in soba s kuhinjsko nišo, jedilno mizo ter raztegljivim ležiščem. V mansardi sta kopalnica s tuš kabino in soba, kjer so zakonska postelja in dve enojni postelji. Apartma ima teraso.

Državna prvenstva gluhih v letu 2014

Športna panoga

Predvideni datumi

Lokacije in izvajalci

ŠAH
posamično/ekipno

15. 2. 2014

Hotel Dobrava, Zreče

izvajalec:
MDGN Slovenske Konjice

BOVLING
posamično/dvojice

22. 2. 2014

Planet TUŠ, Celje

izvajalec:
DGN Celje

BADMINTON
moški/ženske

8. 3. 2014

ŠC Golovec, Celje

izvajalec:
DGN Celje

ODBOJKA
moški/ženske

22. 3. 2014

Šolski center Velenje

izvajalec:
MDGN Velenje

BOVLING
trojice

5. 4. 2014

Bovling center Magma X, Nova Gorica

izvajalec:
DGN Severne Primorske

BALINANJE
posamično

17. 5. 2014

Balinarska dvorana Krim

izvajalec:
MDG Ljubljana

FUTSAL

24. 5. 2014

Športna dvorana
vojašnice Edvarda Peperka

izvajalec:
DGN Ljubljana

ORIENTACIJSKI TEK
moški/ženske

7. 6. 2014

Poligon Artiče ali
Kostanjevica na Krki

izvajalec:
DGN Posavja Krško

ŠPORTNI RIBOLOV

31. 5. 2014

Bukovniško jezero

izvajalec:
DGN Murska Sobota

ODBOJKA NA MIVKI
moški/ženske

21. 6. 2014

Sv. Katarina, Ankaran

izvajalec:
DGN Koper

BALINANJE
ekipno

13. 9. 2014

BD Trata, Škofja Loka ali
Balinišče Baza, Jesenice

izvajalec:
AURIS-MDGN za Gorenjsko

KOŠARKA

jeseni
po dogovoru

Športna dvorana Ptuj

izvajalec:
DGN Podravja Maribor

